

קבוץ חצור

1964-1966

*** כל תכנית משקית ותכנית השקעות נדונה בועדה רחבה של כ-15 חברים וגם מובאה לשיחת הקבוץ להכרעה. ואילו - איך ועל מוצא תקציב התרבות או תקציב ו. השיתוף - ספק עם תמיד מוכרעים הדברים לאחר דיון רציני בועדות ...
... לעומת זאת - נעשו נסיונות בכיוון אינטגרטיבי על ידי ו. החברים, שהיא מבחינה ארגונית - ועדת גג.

... המליח את השנה :- קליטת בנים ושילוב דורות ... במידה שנקפיד לקיים את אורח חיינו בהתאם לעקרונות מבחים רצויים ונקטיב לבנים - באותה מידה נוכל ליצור אוירה קולטת ומחנכת אשר תכשיר את הקרקע להצטרפות מרצון ולהזדהות אמיתית...

ברצוני להתריע נגד הטכנה של הפגיעה בשיחת הקבוץ, בשלמותה ובמידת ההשתתפות בה על ידי מבצעי ספורט ובידור. לא יתכן שהמוסד המרכזי והמכריע בחיי הקבוץ יהיה פונקציה של לוח תחרויות ספורט והצגות ...

... המפגש בין אבות ובנים (בשיחת הקבוץ) בבעיות עדינות של האבות הטיל עלינו לא פעם חוסר בטחון ומבוכה ... נצטרך לאזור עוז ולהשלים עם המציאות של "פנים אל פנים".

*** (מתוך דו"ח ו. החברים של שמואל ב.) :-

... העבודה היומיומית מתרכזת בעיקר בחלוקה :- חלוקת דירות, רהיטים, ימי עבודה וכסף ... בכל הזמנים היתה החלוקה הקבוצית ענין סבוך ופרובלמטי. היא נעשית קשה עוד יותר כשאנו נסחפים לתוך ה"חברה הצרכנית" ... לי נדמה, שבאופן יסודי אין בעיה מיוחדת של הדור הצעיר - כי אם - הבעיות של הדור הצעיר הם פועל יוצא של התהליכים המתרחשים בין כלל החברים ...

בעיות נוספות :- (1) ... הצטמצמות יחסית של כתף הנושאים בעול התפקידים המרכזיים - לעומת התרבות מספר התפקידים עצמם ... (יש) חברים ותיקים, המנערים את חוצנם מכל אחריות ויוצרים להם פריפריה משלהם ... (יש) חברים המרשים לעצמם לדחות הכרעות הקבוץ ב"לאו" פסקני כשהכלל עומד חסר אונים להטיל את מרותו ... יש כאן גם התופעה של התרופפות מתח ההזדהות בין היחיד והכלל ... (2) "אמן" הולך ומתרחב. מספר החברים העובדים בו גדל משנה לשנה. הדיפרנציאציה - במקצועות, בתפקידים, בסולם ההיאררכיה, שהיא אפיינית לכל מפעל תעשייתי גדול - תפגע באופן סטיכי גם במפעלנו ...

10.9

*** בשבוע שעבר קבלנו משלוח ראשון של אפרוחי הודלים ובזה ניתן הסימן

להתחלת הקמת ענף חדש.

*** לחברי "דביר" (שבליים + ארז) - בשאלת הארכת השירות הצבאי ...

האם לא יותר חשוב, שתבואו אתם ותנהלו במוסד במות ויכוח, ערבי תגובה ... ותתרמו להרמת קרנה של התנועה במוסד ? ... האם מזכיר ח"ץ, ראש קן, מדריך תנועת או מרכז ועדה לא יותר חשוב היום מטייס, צוללן ואיש צפרדע ? ... חושבני שלא נחתם דעתכם מספיק בענין הזה... (עוזי מ.)

18.9

*** בשעה זו - על ידי קליטת פארנים ו"חרמש" טעמנו על קצה המזלג טעמו של קבוץ גדול. קליטת "אילה", ובמשך כמה חדשים גם גרוד "דביר", הפכה אותנו לקבוץ של 280 חבר ... בינתיים "דביר" מתגייס, אך בני ובנות "אילה" מורגשים כבר בכל פינה בחיינו.

ההישג הגדול ביותר של היקלטות הדור הצעיר במעריך העבודה הוא המשך הקטנת (ממדי) העבודה השכירה בקבוצנו ... את ענפי החקלאות קיימנו השנה בכחות עצמנו בלבד - ובבית היציקהגענו ל-60% משלנו, בקירוב, וזה הודות לתוספת של חברים צעירים ובני מוסד שזו השנה הראשונה, שעובדים בבית היציקה ...

*** בצענו נטיעת פרדס "אילה" בשטח של 100 ד'. זו התחלה של נטיעת 340 ד. פרדס חדש ...

27.9 (מתוך "מה נשמע בבית" - עלון לחיילים)

כ-50 חברי הח"ץ חזרו ממסע הג'יפים אל מרחבי הנגב ... חזרו מדושני עונג, שזופים ומלאי חיות. מספרים, שכאשר דב פ. עמד להוכיח לחברה שהוא לא עשה 8 פנצ'רים, אלא רק 7 - התברר שנעמד על מסמר, וכך התמלאה המכסה שלו.

ואילו דוד בסן (מכונאי המסע), אף הוא למד משהו מהחברה הצעירים. לאחר שהוסבר היטב טיב האבן הביטומיני - הבחין דוד באבן גדולה וצעק: - "ראו הנה שוב אבן ויטמינית..."

(שרה אשל)

2.10

מהחלטות השליחה בעניני שיתוף :-

מתנות :-

(א) חבר רשאי לקבל לרשותו הפרטית מתנה (מלבד מתנות של בגדים, רהיטים, ריהוט ופריטים אחרים, שהקבוץ רואה אותם כשייכים לרכוש הכללי) בתנאי, שאינה חורגת מהטעם הטוב (החברתי) והרמה המקובלת בקבוץ. כבעבר - יהיה חבר רשאי להחזיק ברשותו מתנה של בגד בהסכמתה של המחסנאית ולפי התנאים, שהיא תקבע.

(ב) מתנות במזומן המתקבלות לרגל נישואין תימסרנה לקרן מיוחדת שתוקם ע"י הקבוץ. המוסדות המתאימים יקבעו סכום כסף שווה כמתנה במזומן לכל זוג מתחתן.

(ג) פטיפונים, טרנזיסטורים, רשמקולים, מצלמות, שקי שינה, שעונים נוספים - ופריטים אחרים הדומים להם - יימסרו לו. החברים שתסדיר את השימוש בהם בצורה קבוצית ...

מצלמות :-

מציעים :-

(1) לכוון "רשות לצילום", שתהיה מורכבת משני צלמים וחבר ו. השיתוף.

(2) לאסוף את המצלמות מכל הסוגים, הנמצאות בידי החברים ולהעבירן לידי הרשות

(3) לקיים קרן ממכירות של ציוד וצילומים + הקצבות מחקציב ו. השיתוף כדי להרחיב, לחדש ציוד, ולהכשיר חברים נוספים במקצוע.

*** שאילתא הזאת פעם החלטה בקבוץ על צמצום מספר הכלבים. מאז שבקו כמה חיים, אבל, משום מה, הופיע לאחרונה בחצר הקבוץ מספר רב של בעלי חיים אלו. מי החליט על כך? (אריה ג.)

23.10

*** ... כוונה :- ... היבול השנה (יחד עם האסיף השני) יגיע קרוב ל-400 קג/ד... קיימנו השבוע ישיבה עם אנשי מקצוע ממזכירות הארגון בדבר בצוע העברת צנורות השקיה על ידי גרירה בטרקטור במקום סחיבה בידיים ...

יש כביש ! ***

הנהו לפניך חלק וישר, שחרחר ובאה, מגוהץ וממורט ... נאמר נא שלום לכל מהמורות הדרך וענני האבק אשר היו מגת חלקבו שנים רבות בואך חצורה. לא עוד שביסים, מצנפות, מעטפות ניילון ואפורי שיבה טרט עת (הערה :- כל הנ"ל בגלל אבק הדרכים) ... (לובקה)

*** כביש הגישה הגיע עד שערי הקבוץ ועתה משלימים את הקטע למטבח.

(י. נחתומי)

30.10

*** ביקור מועט מספר החברים אשר שמו לב, כי בשדותינו מחלכים זה שבועים ומעלה (i) 5 טרקטורי ענק, חמושי סקוייפרים ובולדוזרים. הם מרחיבים ומעמיקים את אפיקו של הוואדי על יד פרדס "אלה"...

(יעקב נ.)

6.11

שוב, על סכסוך הקרקעות :-

מתנהל משפט עם קבוצת תושבים מגן יבנה הקוראים לעצמם "אגודת חקלאים: "הפורח". רובם ככולם פקידים, בעלי מאפיות, חנוונים - מקצועות חקלאים מובהקים! לפני כ-10 שנים התאגדו לאגודה חקלאית וכאלו הובטח להם קרקע. למעשה מסרו את הקרקע בחכירה - לקבלן מרחובות, שעבד אותה במשך 5 שנים רצופות - עד עכשיו. עתה הסתיים החוזה עם הקבלן והוא עומד לפנות את הקרקע.

מוסדות הממשלה לא הכירו בהם כחקלאים ואינם מוכנים להקציב להם קרקע. מחצית השטח צורפה למשבצת הקרקע שלנו ומחציתה אותרה כאיזור תעשייה לפיתוחה של גן יבנה... בהתאם לפסק הדין של בית המשפט העביר הקבלן לרשותנו 25 ד' ואת היתר, 180 ד', שהיה זרוע כותנה - התחייב לפנות עד סוף אוקטובר. השופט הוציא צו מניעה על 180 הדונם נגד "הפורח" ואסר עליהם לעלות על השטח.

לשם יצירת עובדה ופתיחת סכסוך הם עלו השבוע, באחד הלילות, על חשט של 25 ד', פזרו זרעים וניסו לכסותם. הרגשנו בדבר, עכבנו בעדים והזמננו את המשטרה, בהתאם לצו המניעה הפסיקה המשטרה את העבודה.

לאחר פינוי 180 הדונם - עלינו לעבד ולזרוע את השטח. הספקנו כ-100 ד' והם הופיעו עם המשטרה וצו מניעה שהוצא באשקלון... לצערנו - לפי החוקים הקיימים יכול כל אדם להוציא צו מניעה אם הוא מתחייב בערבות כספית לשאת בכל נזק שיגרם - אם הצו אינו מוצדק.

אגשנו בקשה לביטול צו המניעה שלהם. בינתים המשפטים נמשכים והזריעה הופסקה.

(יעקב נ.)

(מתוך "מה נשמע בבית" על שיחת הקבוץ של 12.12)

*** על תקן העבודה של בני המוסד :-

לאחר דיונים בכל המסגרות החינוכיות של המוסדות של הקבה"א... הוצעה הצעת שינוי לשעות העבודה של חניכי המוסדות.

הבעיה המטרידה את עובדי המוסד הנה עובדת העומס הרב, גודש יומנו של החניך ותחושת המתח הבלתי פוסק של ריצה מבוהלת מלימודים לארוחות ומהן לעבודה, שיעורי בית, פעילות חברתית ותנועתית, וכו'.

עיקר הצעת מדור המוסדות של הקבה"א הוא קיצור יום העבודה של הכיתות הבוגרות מ-3 שעות לשעתיים וחצי והגדלת מספר הגיוסים לשנה. לעומת הצעה זו, בה תמכה מזכירות המוסד, הוצעה הצעה אחרת מטעם ו. העבודה ומזכירות הקבוץ... היא ראתה 2 אפשרויות :-

- (א) המשך של תקן של 3 שעות ליום וקביעת יום חופש נוסף אחת לשבוע
- (ב) הורדת חצי שעה מהלימודים כל יום וקביעת יום ארוך של לימודים ללא עבודה.

... הנמקת (הטוענים) להשאר המסגרת של 3 שעות נובעת מתוך ראיית הצורך להתקשרות החניך למקום העבודה ויחסו הרציני של מרכז הענף. הקטנת מסגרת העבודה תביא בעקבותיה הרגשת לא-איכפתיות מצדם של מרכזי ענפים.

מחייבי הצעת הקבה"א הצביעו על כך, כי ההצעה של יום חופש נוסף אינה עונה על מגמתו העיקרית של השינוי המוצע והוא הפחתת המתח והעומס היומיומי ... טעון זה שכנע ולא נמצאו כמעט חברים אשר היו בעד יום חופש נוסף.

לעומת זאת היה וכוח חריף על ההצעה השניה :- הורדת חצי שעה מיום הלימודים. היו שטענו שאין זה ריאלי והיו שטענו, שאין הצעד לגיטימי וחורג מסמכות השיחה.

בשמע גם קולו של עקיבא מ"דגן". לדעתו בעית המתח קיימת בעיקר בכיתות הנמוכות במוסד; המוסדניק המבוגר כבר רגיל לכך ... ענין קצור יום העבודה לא כל כך חשוב. החשוב ביותר הוא יצירת תנאים נאותים למוסדניק שיוכל ללמוד. אחד הדברים החשובים :- מים חמים במוסד. (תשואות סוערות); שיהיה בכל חדר שלחן טוב, כסאות עם משענת ותנורי חימום ...

בשיחה השתתפו הרבה חברים. המתח עלה מרגע לרגע ולהטו של הויכוח גרם לעתים להתרגשות מיותרת והעמדה קטבית מוגזמת.

לבסוף - אושרה הצעת הקבה"א.

18.12

*** לפני שבוע ירדו בבת אחת במשך 4 שעות 160 מ"מ גשם ... אך בזת לא די. הגשמים המשיכו וכיום אנו מגיעים לכמות פנטסטית של 450 מ"מ-מעל לכמות הממוצעת השנתית שלנו. קשה עדיין לאמוד את הנזקים. חלק גדול של השטחים מוצף אך למזלנו הספקנו לגמור את ניקוז ואדי "אלה". לולא זאת היה הנזק רב יותר.

... ומה העסיק את בני המוסד ?

(מתוך "הד המוסד" 21.5.65)

"ועוד על יחסים אינני בא כאן להתריע על דבר טוב או רע. זאת אני נותן לכם לקבוע. מוסדנו הוא מוסד בגודל בינוני; דבר, שלפי דעתי, מאפשר יחסים קרובים וחופשיים בין הקבוצות... להפתעתי - לא כך הדבר ... במקום שיהיה מוסד אחד בלי סייגים או גבולות בין הקבוצות - הרי לא רק שיש דברים כאלה, אלא קיימת מעין "לאומנות" קבוצתית ואזי לנער הבא מקבוצה בוגרת לקבוצה צעירה : יקבלו את פניו בחשדנות וינקטו עמדה של "כבדהו וחשדהו" מחוץ מחשבה תמימה, כמוכן, שכוונתנו ארת ויחידה היא... זאף לא יעלה על דעתם דבר אחר ואם ינסה מתוך כוונה תמימה ביותר לפתוח בשיחה מיד יתקבל בשתיקה עויינת וחשדנות.

בענין הרכילות -

אפשר לומר, שהיא צורך חיובי לאדם התרבותי, חסר העיסוקים, ובעל עודפי הזמן - אך להגזים בה כך, שמכל דבר פעוט וחסר ערך מכינים "תבשילים" - האם אי אפשר למצוא ענינים חשובים יותר מאשר לשבת במקלחת ולנתח מי הסתכל עליה ומי היא זו שהסתכלה עליו?

לדעתי, יש לפתור את כל הבעיות האלה על ידי ערבי תרבות משותפים ... דבר שיקרב את הרכילנים(יות) אל נושאי הרכילות שלהם וכך, לדעתי, לא יהיה כל כך על מה לרכל ...

(ומתוך עלון המוסד 25.6.65)

חתימה לעצמאות

אחת ממטרותיה המוצהרות של החינוך שלנו היא החתירה לקראת עצמאות האדם ויכולתו לעמוד בפני החיים בצורה אקטיבית יוצרת. לצערנו, החטיאה צורת ארגון המוסד עד היום מטרה חשובה זו. חניך המוסד, בגמרו יב' שנים, תלוי עדין, באופן אישי וחברתי, בקבוצתו עד כדי כך, שכבואו לח"ץ ולקבוץ הוא מאנד את ידיו ואת רגליו. מכאן, שעלינו ליצור חברת נעורים - במקרה שלנו, קן עצמאי לחלוטין, אשר עצם היותו כזה יאפשר לחניכים עצמם לנהל את חייהם.

עד עתה מלא חבר העובדים את הפונקציות הלימודיות, החינוכיות-כלליות והארגוניות. דבר זה רוקן את מושג "עצמאות הקן" מכל תכן ממשי. להנהגת הקן ולמדריכים הבוגרים אין יכולת להנהיג את הקן בצורה הרצויה הנראית להם.

אל לנו לשכוח, שהבדלי הגיל והמנטליות בין חבר העובדים לחניכי המוסד הוא כה גדול, עד שקרוב לודאי הוא, שקשה לראשונים למלא את התפקיד החינוכי במלואו. אין זה סוד, שהמשותף בין המחנכים של היום (והדור הותיק כולו) ובני הקבוץ מועט הוא ... לא תתכן חברת נעורים תקינה, שאינה מנוהלת על ידי בוגריה או אנשים קרובים לגילה.

אנו צריכים לחתור לכך, ש... כל ההחלטות הארגוניות והעקרוניות (פרט לשטחים הלימודיים) חייבות ליפול בהנהגת הקן ולא בחבר העובדים. גם שיחות הקבוצה - מן הראוי שתנוהלנה על ידי המדריכים ללא עזרת המחנכים...

(עופר - "שבולים")

ודברי גוש

חברי המערכת פנו אלי ובקשו ממני תגובה למאמרו של עופר. אני מניח, שהם ציפו לדברי בקרת והתנגדות חריפה. אך לא כך הזיבר. אני מסכים, כמעט בכל, לדברי עופר. אני יודע שאין בין חבר העובדים מישהו שחושב כי על ה"דור הותיק" לנהל את חברת הנעורים. גם אנו, כעופר, רוצים ומעוניינים שהחברה תנוהל ע"י בוגריה. ואם הדבר לא מתגשם - אין בנו, בחבר עובדי המוסד, האשם הישיר. הדבר תלוי ברצון וביכולת של החברה עצמה. נבחר הנהגת קן חזקה ובעלת יכולת נקים ועדות פעילות, נמנה בעלי תפקידים - אנשי מעש ויזמה. וכאשר נראה שיש דואג לכל שטח, החברה עצמה יוזמת ומבצעת את תכניותיה ומפעליה, ללא כל לחץ מלמעלה - נבוא על סיפוקנו ...

"על סמלי בוגרים" (מתוך מאמר ב"על התל" 21.5)

מפקד עז רושם, רושף כולו גיצי אש, מלווה מפגן ספורטיבי מרהיב עין יחתום תקופת חינוך רבת שנים בתנועת השוה"צ. כמדי שנה בשנה יעמדו ההורים נפעמים נוכח גדולת הרגע בו יענוד בנם את הסמל המקפל ורומז זכרונות כה יפים ... אך מעטים הם המהרהרים מה מסתתר, לאמיתו של דבר, מאחורי מסך הברזל העשן והאש. מעטים יודעים, ומועטים יותר מוכנים להודות עד מה קטנים וחסרי ערך בעיני נושאייהם - הם הערכים המגלמים את מהותו של סמל הבוגרים ... עובדה בלתי ניתנת להכחשה היא, שהשיחות האישיות לקבלת הסמל מתמצות בבירור חברתי-לימודי גרידה ...

... מעולם לא תפסה תנועתנו את הקבוצה השומרית תפיסה חברתית בלבד. מקום עיקרי ... הוותה המטרה התנועתית, האידיאה, הרעיון אליו שאפה התנועה להגיע ... וראה זה פלא : החלק החשוב ביותר בחיי התנועה נעלם (בבירורים), פרח לו. למטרת התנועה : הגשמה בקבוץ - משלמים מס שפתים בשני משפטים ועוברים הלאה ... עלינו לחדש ולהעלות על רמה גבהה יותר את הסיכום הרעיוני-אידיאי של התנועה. סמל הבוגרים חייב להיות סכום כל הנלמד והנרכש במשך השנים והפיכתו לאיזמל חד כלפי העתיד. יש להעמיד את התנועה כשפניה אינם מופנים לקיר אלא החוצה למרחב ...

(עופר, "דביר")

מסע ג'יפים של החיץ לנגבה 1964

מסע ג'יפים של החיץ לנגב 1964

הצבת קב' 'יעומר' - טירם י"ב 1966

בדרך לגיוט בפרדס

אבישי (בן 6) בקר אצל אלי נדיב בעת שלובקה נדבר
אתו על נסיעה לתל אביב.

למחרת שואל אבישי :- "של מי אלי ? של אסנת
התינוקת?"

- מסבירים לו, שאלי סבא של אסנת.
"מה, סבא ? אבל הוא בכלל לא זקן, והוא חבר". תוהה.

"וגם אתם יכולים להיות סבים?"

"כודאי", משיבים לו. "אם לאלונה או לגבי יהיו
ילדים - גם אנחנו נהיה סבים".

"גבי?" משתומם אבישי "מה - גם בנים יכולים
להמליט?"

1965

1.1

חידוש נוהג: נהוג היה כי כל הנוסעים ליום ויותר מהבית - ישאירו את מפתח
דירתם, או יודיעו לסדרן האורחים על מקומו. אם לא נוכל להשתמש בחדרים האלה -
לא תהיה כל אפשרות לסדר אורחים ... (ישראל ג.)

15.1

סיפור בהמשכים: (על סכסוך הקרקע עם "הפורח")

התקיים דיון בבית המשפט על צו המניעה שהוצא נגדנו באשקלון והשופט האזורי לא
נעתר לבקשתם של אנשי "הפורח". ביום ו' יתקיים בירור בפני השופט המחוזי
בתל אביב.

(מתוך "במפעל") - בא מן

מלכונת הנלצוץ הגיעה!

המלכונה כבר עומדת במקומה והתחילה לעבוד. יחד אתה הגיע הטכנאי אשר הפעיל אותה
ועוזר ליעקב אשל בצעדיו הראשונים ב"שרה מוקשים" חדש זה ...

22.1

השבוע משתחררים 14 בני גרעין "אלה" ומסיימים רשמית את שרותם הצבאי הסדיר -
בתום כל ההליכים, חתימות וכו' ...

במשק המוסד :- ... מכרנו עז, 2 צפירות ותיש. הם יוצאים לפרס ...

שבולת (בת 3) בוכה. היא קבלה פנקס קטן וחברה
לקבוצה, אתי, "השאי" אותו בלי רשות.
"אל תבכיי", מנחם אותה אתי, "בואי - בהיה "שותף".
"מה זה "שותף"? תוהה שבולת.

אתי, בבטחון, מעניק לה מידיעותיו בעניני סדרי העולם:
"שותף - זה, שאני אכתוב בפנקס שלך, אבל הוא בכל
זאת יהיה שלך"

*** השבוע חונכים אנו את ה"עזרה" (בחדר האכל) על שפעת אורותיה, ברק פסיפסה, בועם כירסותיה, תואם ספותיה, ציפיות דלפקה ושובבות סליה הכרסתנים-צבעוניים.

התברכנו בנכס צבורי גדול ורחב אפים - פשוטו כמשמעו - האוצר בתוכו סיכוי לתמורה בחיינו הצבוריים, הפגת מתחם הקולני ומיתונם בדרך לשעת הרוגע הנכספת...

אך אין אנו מסתפקים בתיפקודה זה. ברצוננו, שתהיה גם מסגרת נאותה לחיי צוותא תוססים... מפגש חברים לשיחה, משחק, עלעול בכתבי עת... ולעתים - משהו בגדר תכנית.

היום נברך על המוגמר ואשר השקיעו מרצם בבנינה...

... תכולתה של העזרה :- עצמים הבאים לשרתנו; תכליתה : אירת ריעות. היש דבר גדול הימנו ?

(לובקה)

*** עט פתיחת העזרה חונכים אנו את המועדון לחבר וכן את הרחבת חדר האוכל הכוללת 48 מקומות ישיבה נוספים... עמועדון ייפתח ב-1900. חדר האוכל מיועד לאכילה בלבד וכל החברים מתבקשים לא לקיים שם שום בירורים. עם תום הארוחה ינצלו מרכזי הענפים, וכו', את המועדון תוך המנעות מהתקהלות בחדר הכניסה, פרודור או ע"י האשגבים של שטיפת הכלים. לפי תכנית תהיינה דלתות ההזזה הגדולות פתוחות מהבקר עד לסיום ארוחת הערב באגף העזרה...

*** מכתב פתוח לחברי הקבוץ

עקב סירובי לצאת לבקורי בית לקראת הבחירות של פועלי הבנין ולאחר שהסברי למרכז הועדה הפוליטית לא נראו משכנעים דיים - הנני רואה חובה לעצמי לאמר לכל חברי קבוצי בגלוי אשר בלבי. אומר זאת בחפשויות, ללא סדר מסויים, כפי שדברים עולים בראשי.

עליתי ארצה עם כל חברי הגרעין בקבלי חינוך תנועתי חזק... הייתי אז כמלוא מרץ נעורי וראיתי בחיי הקבוציים חלק במאבק לשינוי פני הדברים.

אולם המציאות היא אחרת... ראשונים עזבו אותנו ה"שרופים ביותר", "סולת והגרעין". הם לא עמדו במבחן המציאות. אך מהי המציאות הזאת ? התנועה הקבוצית היא, כביכול, חלק בלתי נפרד מתנועת הפועלים. הגדרה יפה אך לא קולעת. אני שואל בכנות את כל החברים : מה בינינו לכין תנועת הפועלים בארץ ? מה המשותף בינינו ?

הרי אנו חיים בעולם אחר לגמרי, שאין להשוותו לחיי הפועל בעיר בשום פנים. האם הפועל בעיר מרגיש איזושהי שותפות עם גורלנו ?

באיזו זכות אני יכול לבוא אל פועל בנין בעיר, כל שנתיים או כל 4 שנים, חודש ימים לפני הבחירות, ולשכנע אותו שיציע מ? בזכות זאת שאני שייך למפ"ם ?

מהי השייכות הזאת ? להחזיק פנקס חבר בכיס ולשלם מסים ? לקנות את "על המשמר"? יום יום, או לשלוח פעילים העירה למעננו ?

אינני מרגיש בקשר הממשי למפ"ם בתחום המאבק המקצועי... חברים. אני מרגיש שנעשיתי במרוצת השנים לא יותר חזק או יותר חלש מבחינה פוליטית - אלא נעשיתי א-פוליטי. זה לא נוגע לי. זה לא שייך לי.

חיינו הקבוציים עשויים ככה, שאינני מרגיש אחרת. אנחנו שקועים בבנין הקבוץ; בגדול ילדים או חזיות חולפות. אבל עצם היותנו בקבוץ הוא רחוק לעין שיעור היום מאיזושהי סיבה פוליטית או אידיאולוגית.

כל אחד ישיב לי מיד :- "אבל זה רק תלוי בך. אתה יכול להפוך עולמות; תלחם; תהיה פעיל". הייתי כך בצרפת :- היינו יוצאים בערבים, בפחד בפני המשטרה, להדביק פלאקאטים של המפלגה הקומוניסטית או מוכרים את בטאונס ביום א' בחוצות העיר. כשהיינו יוצאים להפגנה - היתה לזה משמעות. לך - צא להפגנת אחד במאי בארץ, עם מאפ"יניקים, נציגי "הפועל" ומכבי אש. וכל האנדרלמוסיה הזאת נושאת את הדגל האדום, דגל המהפכה.

נכון, זאת לא גבורה לברוח מהמציאות. אבל כך אני מרגיש שנים רבות. הגרוע הוא שחיי קבוץ הביאו אותי להשקפה זו. לו הייתי מרגיש שאני בודד ויחיד כזה - הייתי שותק. אבל, לפי דעתי, אין אני יחיד במחשבותי אלה.

כל זה כדי לאמר לקבוץ, שאינני רואה כל סיבה מצפונית או פוליטית כדי לצאת לשם פעולת הטברה או בקורי בית.

(ד.)

ה ע ר ה :- (תגובות למכתב הנ"ל לא אחרו לבוא. באותו עלון מופיע ראיון של לובקה עם משה דגן, ולהלן מספר קטעים ממנו :-)

ש. האם הנך סבור ש(ד) צודק ?

ת. אישית - הנני מזדהה במידת מה עם הרגשותי, אך הבעיה היא הבנת הרקע שלה וחשיפת סליבותיה.

ש. ובכן ?

ת. בקח, למשל, בעית הדה-פוליטיזציה. אם להיות כנה לגבי עצמי - הרי סכנה זו אורבת אף לי :- היא יכולה בהחלט להיות תוצאת ההתמקצעות בתחום מוגדר. כדי להיות מעודכן מבחינה פוליטית בארץ ובעולם - יש צורך במאמץ מכונן. יש להודות, שבחיים הקבוציים אפשר להיות חיים פרטיים מבלי להזדקק לעדכון זה ...

ש. החושב אתה, שחבריך בעיר יותר ערים מבחינה פוליטית ?

ת. נראה לי, כי האדם בחוץ נתון במסגרת מאבק מקצועי, ולו גם צר מאד באפקיו - אך הוא מתווה משעול איזשהו לעירנותו הפוליטית.

ש. האמנם תופשת ההשוואה בין צרפת שלאחר המלחמה והמצב כעת בארץ ?

ת. בודאי קיים שוני באקלים הפוליטי של צרפת דאז והמצב אצלנו היום. שיטת הפעולה מהימים ההם אינן תופשות היום. הנני מקבל את הטענה, כי דרושות דרכי הפעלה אחרות. מובנת לי בהחלט אכזבתו של (ד.), שנדרש במשך כל השנים (בקבוץ) אך ורק לפעולה פוליטית של השתתפות בהפגנות אחד במאי וביקורי בית מאולתרים לפני הבחירות. אך אם הוא חושב, כי יש ללכת בדרך אחרת ... שיפרוש לפנינו דיעותיו ויאבק עליהן ... וטענתי העיקרית :- דרושה מסגרת לבידורים, בה נוכל לדון בכל אותן שאלות...

ש. ובינתיים?

ת. בינתיים.. יש לצאת לביקורי בית.

ובהמשך

(מתוך "מכתב גלוי לד." של אריה ג., על החל 12.2)
...לא ברור לי הקשר בין עזיבת "סולת הגרעין" - לענין הנדון ... ומהי המציאות, שהם לא עמדו בה ? האם הפריע לה העדר העירות הפוליטית או שמא עמדה להם למכשול העשייה האפורה שלא עמדו בה ? מקרים כאלה קרו בכל התנועות. לדעתי, עליך להיות גאה על השארותך ולבוז להם על שלא עמדו - אפילו במעט-בדיבורם.

האם הקבוץ מביא לאי-פוליטיות ?

טעות היא לחשוב, כי אשר ניתן לעשות כנער בצרפת לאחר המלחמה אפשר להמשיך לעשוה ב-1965; ואם לא זה - אז אין כבר כלום ?

העירות הפוליטית בקבוץ הינה על רמה יותר גבהה מהמוצע בעיר. אבל גם כאן, כמו בכל מקום - הכל תלוי באדם ... כל אדם אינטליגנטי (וזה כולל אותנו) מתעניין בנעשה בארץ ובעולם ... האם אדם כמו שלנו עם חינוך כפי שקבלת - יכול לא לקרא עתון ... לפחות מדי פעם? הבאמת לא איכפת לך? מסופקני.

... נכון, שהסתגרותנו מביאה אותנו למבוכה מסויימת כשאנו צריכים להכנס לבית זר כדי לשוחח על בעיותיהם ... אך זה רק פחד בפני הבלתי ידוע ... טוב, לכן, שיש בחירות מדי כמה שנים כדי למצוא את הקשר הממשי עם הצבור הרחב ...

(ובאותו עלון מגיב גם שמואל ב.) :-

... אין זה נעים כלל וכלל לכתת את הרגלים בחשכה של עיר בלתי ידועה, לדפוק על דלתות סתומות ולנסות לפתוח בשיחה פוליטית עם אנשים שמסתכלים עליך כאילו באת מהמאדים ... אם כבר צריכים לצאת - אז תן לי הפגנה טוערת עם דגלים וכרוזים; תן לי תהלוכת אחד במאי של מאות אלפי אגרופים מורמים ... בואו - נצא בלילה ונכתוב "הלאה האימפריאליזם" על כתלי הבתים בתל אביב!

אבל מה לעשות, ובכל זאת הפעולה הנוחצה ביותר - אם כי הפחות רומנטית והבלתי בעימה - היא החריש העמוק של ביקורי בית המוניים כדי להביא את דבר המפלגה אל אנשים שלא קוראים את "על המשמר" ...

לא ברור לי אם ד. מתריע נגד הא-פוליטיות והובע את תיקונה - או מסביר אותה כהופעה טבעית ורצויה, שמהיבת את מסקנתו, שאין לנו כל קשר עם מעמד הפועלים וכל זכות לבוא אליהם בתביעות.

עצם קיומנו בתור תא של חבניה חדשה בוונך סביבה עויינת הוא מעשה פוליטי ואפילו מהפכני. במאבק הפוליטי הזה לא נרכל לצעוד לבד וכן הברית הטבעי והיחיד היא מעמד הפועלים ... איננו באים אליהם כדי לחלק להם מהכמתנו, כי אם לחשל את הברית הטבעית הזאת ...

... ואם כולנו לא יכולים, או לא מסוגלים, ואפילו לא רוצים להתעסק בפוליטיקה כל ימות השנה - האם דבר זה מבטל את הזכות, לא - החובה, להתיצב בפני הפועל בעיר ולו בשעה אחת לפני הבחירות כדי לנסות ולשכנע אותו בצדקת דרכנו? ...

המציאות הקיימת שד. כה הרבה להסתמך עליה - דינה, שתוביל את הקבוץ בדרך של כל הנסיגות האוטופיסטיים, אך בזכות ההכרה אנו מקוים לגבור על המציאות הזאת וליצור מציאות אחרת ...

(בעל החל של 19.2 כתב גם דב פ.) :-

... אם כי אינני יכול להשלים עם ניתנות ומסקנותיו של ד. ... יש בכל זאת לראות את שורש הדברים במצב הסניף המקומי: סניף מפ"ס בקבוץ חצור. אחת הטענות החוזרות מדי פעם מפי חבדיים: "אינני מכיר את הבעיות של הפועל בעיר, אם כן, אינני יכול לפעול בעיר גם בפעולה צנועה". הנסיון מוכיח, שעם קצת רצון טוב אפשר די מהר לדעת ולהכיר את הבעיות הספציפיות לכל מקום ...

... בתקופות שונות יש סדר עדיפויות שונה במערך החיים שלנו ... גדמה לי, שהגיעה שעתה של הפעילות הפוליטית, שצריכה לעמוד בראש משימותינו בשנה הקרובה.

... איננו יכולים להיות אדישים. לא יתנו לבני להיות אדישים: כל דעוזה בחברה הישראלית משתקף מיד בחיי הקבוץ.

... והאם המקומי חייב להיות הבסיס למפלגה, שאיננה מפלגת עסקנים בלבד ... כל חבר קבוץ הוא גם חבר מפלגה. כל חבר מפלגה יכול להיות מגוייס לפעולה. הקבוץ הוא גם תא חבדתי וגם תא פוליטי ... הצעת הוועדה הפוליטית היא קיצונית: כל חבר מגוייס והמזכירות אחראית לנצוע הגיוס.

... בשלב מסוייט יכול להיות, שהקבוץ יאלץ גם להטיל מרות. האם יהיה מוכן לזה??

5.2

*** (מתוך "שבת שלום") 3.5% מבין האוחזים במנופי הבנייה בארץ נתנו את אמונם במפ"מ בבחירות האחרונות לפועלי הבנין. נשלח ברכתנו החמה... שלאנכנעו להסתה, איומים ושוחד והצביעו לפי מצפונם הם. עוד שני מאבקים עתידיים להתחולל בחודשים הקרובים: אחד לדמותה של חברת העובדים בארץ והשני - לקביעת דרכו החברתית והפוליטית של העם היושב בישראל... (יהודה א.)

26.2

*** יום הולדת לקומונה החדשה... התאספו כל עובדות הקומונה, מטבח ומזכירות. באו קבוצות הטף וילדי "אלומה"... ועובדי מחלקת הבנייה.

כמגילת יסוד - הושקע תחת אבן הפינה מגהץ שבע ימים שליוה את הקומונה הישנה בכל תמרוריה...

*** ארכיון הקבוץ - סוכמה הצעה, שרחל סלע תתחיל בפעולה להקמת הארכיון.

*** קרקעות: התווספו לנו 200 דונם מאדמות "הפורח". אמנם קלים עדין ערעור בבית המשפט המחוזי בתל אביב על פסק דין לטובתנו ברחובות - אך השטח בידינו וזרענו אותו.

5.3

*** השנה הושלם המפעל של "פטיפון לכל בית".

11.3

*** ("מתוך "במפעל")... השנה היתה שנת מפנה בהתפתחות המפעל. מחלקת הכלים יצאה מהצפיפות... פינת התבניות השתכללה... משרדי התכנון עומדים על הגבה... השירותים מתאימים לבני אדם... בית היציקה יצא מ"עבודת לחירות"...

12.3

*** מעגלו הראשון של ה"שלחן העגול", אשר התקיים לפני שבוע היה נרחב ומעודד... מספר המשתתפים עבר את ה-50...

*** חלוקת סוכר: פל חבר יקבל, בעת חלוקת המצרכים, חצי ק"ג סוכר לכל בוגר במשפחה. חבר, אשר כמות זו אינה מספיקה לו - יכול לבוא בכל עת למטבח ולקבל סוכר לפי הצורך (ו. החברים).

*** ביקור נציגת מדור המוסדות של הקבה"א... בין היתר עמדה על הפער שנוצר בשטח השיכון - בין עליית הרמה של שיכוני החברים לבין אלה של המוסד. יש לחתור לתיקון הדבר - במיוחד בכיתות הגבוהות, בכדי לאפשר יתר פרטיות...

"ודאגת להורייך..."

שעיה (בן 8) משיב בטוב לב
לאלנה, המציעה לו לבא לשחק -
"מה? משעמם לך?"

פסח תשכ"ה

*** בבית התינוקות מרכזיית הטלפונים סוף-סוף הושלמה. יש לנו קשר לכל האמהות של הקטנים. טלפון ממש. מצלצל ממש. (ועכשו) המטפלת לא צריכה לרוץ לקרוא לאם ובינתים להשאיר את הבית ללא השגחה ואת התינוק צורח. ולאם - הרגשת קשר ממש, מחדרה לחדר התינוק הרך, והבטחון שברגע הנכון יקראו לה... (יעל).

23.4

*** סיום החוג לחקלאות ... (מתוך כ-13 משתתפים בתחילה - נשארו 10 עד הסוף. קבלו 70 שעות לימודיות. (כולל חצי יום לשבוע על חשבון העבודה).

17.4

*** בשיחת הקבוץ התקבלו לחברות 27 חברי גרעין "אלה" (בני קב' אילה וחברי התנועה מירושלים וחיה). קבלתם היתה בדרך של בירור אישי והצבעה נפרדת על כל אחד. ... הנושא הכללי אשר נדון בשיחות הבירור (פרט לשאלות כל פרט ופרט) היה: - מקומה של הקולקטיביות הרעיונית והמפלגה במסכת חיינו הקבוציים. ולהלן קטעים מהפרוטוקל של השיחה שבה דנו על קבלתם: -

שמואל לא תתכן הפרדה בין קבוץ ומפלגה. זוהי שלמות. זהו תכנה של הקולקטיביות הרעיונית ואינני יודע, בכלל, למה נכנסנו לדון על כך.

אלה עלינו להתחסס ביתר סלחנות לגילויי כפירה וסטיות אידיאולוגיות, שכן הן פרי מבוכה והתלבטות. החבריה הצעירים טרם הכריעו באופן סופי. הבעיה היא: - כיצד עלינו לנהוג - לדחוק את הקץ או לא? ... האם איננו צריכים לחת תקופת מעבר להתלבטות...?

נורית אין לכפות על החברים כניסה למפלגה יחד עם הכניסה לקבוץ. כל הלבטים והערעורים קשורים עם הלך הרוחות בח"ץ. יתכן, שזה הפך למודה כאשר ההתלבטות הפכה להתמרדות. צורת הבירור אתם הביאה חלק מהם למסקנה, שאין להתבטא ביתר בהירות על עמדותיהם וזה לא טוב.

לובקה איננו שמים לב, שיש כבר עזיבה די רצינית בגרעין. לא היתתי אומר, שלא עשינו הרבה, אך האתגר היום הוא בתחום חיי הקבוץ, של אורח חיינו. בתחומים האלה לא עושים מספיק... קיימת רק חברות אחת... השייכות לתנועה הקבוצית היא הרבה יותר רצינית מאשר שייכות למפלגה... הקובע הוא הקולקטיביות הרעיונית והקב"א... ההיסוסים האידיולוגיים (של הגרעין) הם בלתי מבוססים ויש חוסר ידיעה ושטחיות... בתקופתנו -- החינוך לא נגמר בגיל 18...

א. אני נגד השתייכות אישית במפ"ם ובעד השתייכות קולקטיבית
ב. צריך לתכנן דרכי בירור רעיוני.

שושנה ... אין לקבל את העמדה, כי מי שאינו מוכן להיות חבר מפלגה - אינו יכול להיות חבר קבוץ...

לאה ... קודם כל הגבנו על הצהרה של חבר (גרעין) מסויים, אשר אמר שהוא אינו ציוני - ולכן היה מכוון הבירור - ולא לבירור בעיות המפלגה... לא היה שום לחץ או פחד במסגרת הבירור. להיפך - היה חילוף דיעות והחברים הצעירים אזנם כרוייה... (אני מציעה) שנדחה את השאלה: - האם להצמיד כניסה לקבוץ להצטרפות למפלגה - לתקופה יותר מאוחרת...

דוד ל... הצטרפות לקבוץ כוללת גם הצטרפות למפלגה... מי אשר לא יצטרף למפלגה אפשר לדחות קבלתו לחברות ולהאריך את מועמדותו... זה שיש בינינו חילוקי דיעות... ודאי שלא סותמים לחברים הצעירים את הפה אם הם מתקבלים למפלגה.

אורי ... כיום יש להצביע על קבלתם לחברות בקבוץ ומכאן משתמע גם חברות במפלגה...

אורה ... יתכן והיה יותר טוב אילו דחינו כל הדברים לעוד חצי שנה ועושים בירורים רציניים. אלא שזה היה פוגע מאד בחבריה, כנראה, כי היום אפשר לחשוב שניתן לקבל את אורח החיים של הקבוץ מבלי להיות ציוני... כל עמדות הקב"א היום מבטאות דרך עמדות מפ"ם ...

(אני מציעה) ... להקים חוג רעיוני ולדחות ההכרעה לקבלה למפלגה לעוד זמן מה...

אריה ג. עצם העובדה... שמתבטאים כפי שמתבטאים - סימן שיש חופש דעות. כל ההרהורים הם פרי האופנה הנון-קונפורמיסטית. אם חבר הינו חבר קבוץ הריהו ציוני ומקבל עליו את כל הציוויים...

יעקב נ. ... האם אנו מקבלים חבר לקבוץ אשר לו התנגדות מהותית לציונות? המותר למזכירות לעשות זאת? ... אם יש מישהו כנ"ל - לא אקבלו לקבוץ...

לאחר הצבעה על כל חבר גרעין לחוד התקבלו 27 חברי גרעין "אלה"
ל ח ב ר ו ת

... ואכן היה זה רגע מרגש כאשר בשעה מאוחרת נכנסו חברי הגרעין לחדר האוכל, קצת מנומנמים וקצת נבוכים, ושתינו ביחד את הכוס הראשונה לחיים טובים ומשותפים... (יהודית ש.)

אליהו (מברך) יום גדול לנו היום. קבלנו לחברות לפני דקות מספר גוף גדול של כ"ז חברים. עם צירוף חברים אלה לקבוץ יהווה הח"צ רבע ממספר הכולל של חברים. תקותי, שכוחות צעירים יצעידו את הקבוץ קדימה ברוח עקרוניתו ועקרונות התנועה ...

ויש המשך ...

(מתוך "חוד הח"ץ מס' 1 14.5)

"על עוזבים והתלבטויות"

המסיבה לקבלה לחברות עברה, אך החום הגדול אינו ביטוי לחיי חולין. מילות החג שהושמעו נמסיבה אינן מבטאות את המציאות האמיתית שבה שרוי הגרעין. ידוע - לא הכל חלק אצלנו. יש עזיבות, התמרמרות והרבה התלבטויות. יכול להיות שנוסח המחשבה שלנו שונה מהלך רוחם של חברי קבוץ מבוססים ומבוגרים. למרות זאת, מצערות הן הפגישות על רקע ההתלבטויות, ומצער עד כמה שפת הדיבור של שני הדורות שונה ואחרת.

לגבינו, הקבוץ הוא דרך חיים שבחרנו לחיות בה. אך איננו רואים אותו מעל לחיים, ומעל לציונות ושאיפות של הפרט... איננו רואים כבוגר אדם שבחר בדרך אחרת, הן מתוך ופקפוקים לגבי נכונותה, הן משום שלא מצא בה פתרון לבעיותיו האישיות...

ברצוננו לצטט מתוך "חותם" מנאמרו של מ. כפרי :-

... "לאחר חינוך ממושך כתנועת נער מגיעה לקבוץ השלמה תנועתית של נער בעל רצון טוב, אבל בגיל 18 - 19 הוא עדיין אינו יכול להחליט על גורלו ודרכו בחיים והוא מוכן להיות חבר קבוץ, במידה ובו הוא יזכר לפתור את בעיותיו ולהתבגר בסדרם יטילו עליו עול ואחריות. אך כשאומרים לו "גמרת נעורייך, אתה כבר ילד גדול, תהיה חבר כפי שאני הייתי כשבאתי", וכשבניות הכלל חשובות יותר מאשר בעיותיו הוא - פוזץ - תוך כמה חדשים משבר פסיכולוגי האופייני לבני אדם, שמעמידים לפניהם משימה שהיא מעל לבגרותם הנפשית. פתאום נותני הטון הם הציניקנים שבחבורה, אדישות מחליפה את העירנות, הליכוד נעלם והחברים מתחילים להסתגר איש עם משבירו, איש איש עם פתרונו האישי; אחדים מוצאים את פינתם בקבוץ, אחדים בוחרים מהבעיה העירה ואחרים ממשיכים להתלבט ולכרסם את עצמם.

מי יקום ויגיד, שהאידיאליסטים, החזקים באפים, נשארים - והחלשים, מעטי האמונה - נושרים? הערכה זו של התמונה נאה לבעלי מנטליות דתית המתפטרים מבעיות על ידי הטפת מוסר - ולא לבעלי השקפת עולם מדעית הגורסת שימוש בפסיכולוגיה וסוציולוגיה לפתרון בעיות אנוש."

ולמציאותנו אנו -

חוטבתנו, שאין חברי "אלה" מקילים ראש בדרך החיים הקבוצית. אף על פי כן - תופעת העזיבות קיימת, ועוד יותר, תופעת ההתלבטויות (שאיננה קלה דוקא משום שאין מקילים בה ראש). הכרעותיהם לכאן ולכאן, והעזיבות - יש מהן שאינן עזיבות של דרך אלא דחיפות של הרצון להטבת המצב האישי (לימודים, חברה וכו'), אך כולנו שותפים (מי פחות ומי יותר) ללבטים אלה. איננו רואים כמוצדק לדונם לכף חובה.

ובאשר לנשארים :-

מאד מקשה ומעיקה היא ההרגשה של חברה מצומצמת, אשר הקשרים בין אדם לאדם בה הם שטחיים בדרך כלל - דבר הגורם להרגשת בדידות ומחריף את בעיה ההכרעה ... למרות זאת, רוצים רבים מן הנשארים לראות עצמם שותפים לאשר נכנה כאן.

ולבנות - האין ? על ידי הליכה בתלם, ללא סטייה קלה ימינה ושמאלה, ועל ידי קבלת דברים כמוסכמים ואינם ניתנים לערעור ? קיימת הרגשה מעיקה, שהקבוץ בוחן אותנו בדברים שבהם אנחנו ממשיכי (או שמא - נגורלי) דרך, וכל בקורת או מחשבה נראה לערעור יסודותיו. (האם הזירוז להכרעה בכירורים לקבלה לחברות לא היה מוגזם?) משונה, שדוקא חברה כמו קבוץ, השואפת לראות את חבריה ערים לבעיות - דוחקת בצעיריה לקבל דברים מלמעלה.

ו ל ס י ו ם -

אין כאן סנגוריה לעוזבים. יש כאן רצון ליישור ההדורים שבין שני הדורות לגבי הקבוץ, עוזבים והתלבטויות.

(ניצה - גליה)

30.4

*** כותנה

הסתיימה הזריעה. הגדלנו השנה אנו השטח קרוב ל-1000 ד'.

*** קומביין לתפ"א הגיע ומוצב נוצץ ומבריק בחצר.

*** האחד במאי אנו יוצאים להפגנה עצמאית תחת דגלה וססמאותיה של מפ"ם בחוצות העיר החדשה - אשדוד ... מעז יצא מתוק :- בסיוונה מפא"י וגרוריה למעט בדמות חג הפועלים יהפכו קרש קפיצה להאדדת החג... (שמואל ב.)

9.5

*** (מתוך "מה נשמע בבית") הגיוסים דורשים את שלהם. 3 פעמים גויסנו לדלל חמניות ואף לפרדס יצאנו. לקראת הזמנות יצוא דחופות וגרולות התארגן גיוס גם ב"אמן", שבהחלט היה מוצלח... (שרה ו.)

*** במסיבה זוטא במועדון הביא גרעין "מגן" כפני הקבוץ את סכום הכשרתו החצי-שנתית ורשמיה ...

21.5

*** (לקט מחוך החלטות השיחה ב-3.5 על נסיעות לחו"ל)

- (1) הקבוץ יממן נסיעות לחו"ל
- (2) מימון מבחוץ לא יהווה גורם משפיע לגבי קביעת תורו של חבר לנסיעה.

אנו מבחינים ב-3 סוגי נסיעות לחו"ל

- (א) ביקורי הורים :- זכותו של חבר שלא ראה את הוריו במשך 15 שנה לנסוע לביקור הורים. משך הביקור - חודשיים.
 - (ב) טיול הוחלט ליצור 2 תורים מקבילים :- אחד - לשכבה הותיקה (2/3), ואחד לשכבה הצעירה (1/3). בקביעת התור יהיה הותק עקרון מנחה אך לא בלעדי. תיתכן עדיפות לחברים אשר לא היו כלל בחו"ל. משך הטיול - 6 שבועות.
 - (ג) נסיעות דחופות הקשורות בפיקוח נפש אינן כלולות בהסדר זה - הן לגבי תקציב הימים הן לגבי המימון. נסיעה כזו נדונה בנפרד.
- נסיעת ילדים :- רק בביקור הורים.
מימון מבחוצ רק במקרה אחד רואה הקבוץ אפשרות לקבל השתתפות מבחוצ במימון נסיעה, והוא - ביקור הורים.

9.5

*** (אחרי דיון ממושך) הוחלט, שספה נכללת כפריט בחדר הקבוצי.

4.6

*** השבוע ימלאו 8 שנים לקב' "ארז" בחצור.

*** ביום ה', יצא לשדה הקומביין לתפ"א, העמיק סכיניו והניע שרשרתיו ב"נאום בתולין" שלו באדמות חצור... (אחרי הנסיון הראשון) הגורמים המשקיים המוסמכים עדיין נוקטים במתינות מאופקת, בבואם להעריך אפשרויות הקומביין; אך לבו, ההרגשה כי נסתיימה תקופה והתחילה חדשה... (לובקה).

11.6

*** עזיבות שתי שיחות, רבות משתתפיים, קיים הקבוץ בעקבות העזיבה האחרונה (הערה - של משפחה צעירה), ונראה כי היתה בהם ברכה רבה, הן לגופן והן למסקנות המשתמעות... מתבלטות כמה מסקנות :-

א. עלינו להתיחס לכל עזיבה ולדון עליה בשיחת הקבוץ. בל ניתן לעוזב שינטשנו כלאחר יד. נאבק עליו בפורום קבוצי. אם גם העוזבים לא הגיעו לשיחת הקבוץ - ישנה חשיבות רבה לבירור החושף מניעים וסיבות ומעצב דעת הצבור ביחס לעוזב.

ב. שנים מרכיביו העיקריים של הקבוץ הם :- האידיאה והבית. ברגעי משבר, שניהם כאחד עומדים במבחן. בחסור השילוב בין שניהם - מתערער כוח עמידתו של הפרט...

ג. עובדת התבטאותו והשתתפותו של הדור הצעיר בשיחות אלה רב חיובה ותובעת המשך. לא לשוא קראנו למוסד העליון הקבוצי בשם "שיחה", ולא :- אסיפה, מועצה, כנסת, וכו' שכן אין זו רק במה להשמעת עמדות או הצהרות - אלא - האזנה קשובה לכל גוון וחתירה למיצוי המשותף.

*** "אמן"; בשלה ההרגשה, שיש צורך לחפש דרכים חדשות, איך לקרב את החברות לעבודה ב"אמן".

25.6

*** מים ל"זפורח" כחזיק מתכנית הנחת הקוים להגדלת שטחי השלחין - התחלנו בהנחת קו מים יסודי בשטח "הפורח" (הערעור שלנו יתקיים רק ב-7 ביולי אך אין השש שיחול שינוי בפסק הדין, שהיה, כזכור - לשובתנו).

*** טלפון: קבלנו סוף-סוף אישור מהדואר להתקנת טלפון צבורי.

30.4

מזכירות הועה"פ פנתה אלינו בתביעה לשלוח פלוגת עזרה בת 4 חברים לקבוצת "נחשונים"... הודענו על נכונותנו למפעל זה...

2.7

*** פלוגת עזרה ל"נחשונים" ^{בהרגשת} התרוממות רוח והרמת כוונות... נפרדנו מ-3 החברים היוצאים)... היו לנו אמנם קשיים בשחרור האנשים, אך התגברנו עליהם וכל אלה אשר פנינו אליהם - נענו והסכימו... נאחל להם הצלחה בפעלם ונשלח ברכת אחים ל"נחשונים".

*** קב. "דגן" - בערב שבת התקיימה מסיבת סיום המוסד בדגש על סיום למודי "דגן"... זה היה טוב. מסיבת מאורגנת היטב... מקהלה... תזמורת... רקוד על טהרת "דגן" בהדרכת רחל ק... והצגה גדולה... ה"דגנים" עלו על עצמם.

9.7

מה דעתכם על זה ?
... לפני שנים מספר אמר משה שמיר, בביקורו אצלנו, שבדחילו ורחימו עומד הוא בפני קבוצנו - הן כאן חיים מחנכיו בהיותו נער בתנועה. ואין המחנכים עצמם יודעים להעריך אל נכון את אשר זרעו... (מתוך דברי שולמית שנאמרו במסיבת בנים-הורים-מחנכים בסיום יב').

*** גרעין "דגן" עובר לשיכון בחצר הקבוץ... הם יגורו 3 בחדר וקצת צפוף להם לאחר הצריפים המרווחים למדי, שבהם גרו לאחרונה (במוסד); הם מונים 23 חבר.

*** בפרוס שנת ה-20 לעלית קבוץ "נירים", שהחליף את קבוצנו ב"גבולות" - מתקיים מפעל ריעים במקום התישבותם החדש. נברך על יזמת המפגש ונאחל למארחים ולאורחיהם חיות מרנינות... (רחל מ.).

שמענו אמש מפי לילי, כי המצב הבטחוני, כנראה, קשה ביותר בדרום הארץ. לשאלותינו המודאגות השיבה "אם קראו ליואל להתיצב למילואים - אז תתארי לעצמך..."

23.7

*** הסתיימה הוצאת תפ"א... אפשר לציין את עבודתו של הקומביין כמספקת בהחלט.

*** (מתוך ראיון עם טובה נחתומי על עבודתה בסניטריות. (הערה: היה מקובל שאמהות שחזרו לעבודה חלקית לאחר הלידה - עבדו במקצוע זה) -:

לובקה האם הרגשת רגש של נחיתות בעבדך בעבודה זו ?

טובה הרגשתי את עצמי נחוצה ודרושה מעל למידה. אף פעם לא הוציאו אותי מעבודה זו. זו עבודה, שנותנת אפשרות להרהורים רבים. זהו שירות צבורי הנותן אפשרות ליוזמה, להעלאת הרמה. ניתן הרבה לעשות...

הכנסת מכונת היציקה החדשה 1966

האחד במאי 1966

במועדון ב"עזרה" של חדר האוכל 1966

הקרבנין לתפוחי אדמה

13.8

*** סניף מפ"ם בגן יבנה קם לתחיה על רקע שביתת הפועלים החקלאיים בגן יבנה... הקבוץ פועל כבר בכמה חזיתות לקראת הבחירות וקשה היה להחליט על חידוש הפעולה במושבה לאחר האכזבות בעבר. אך, ראשית, עצם ההתפתחויות (השביתה) תבעו את חזירתנו ושנית - לא יכולנו להשלים עם המחשבה, שבמושבה הקרובה ביותר לקבוץ של מפ"ם תעדר שם המפלגה לחלוטין...

(שמואל ב.)

20.8

*** בשיחת הקבוץ (7.8) הוחלט לבנות מקלחת איזורית.

10.9

*** בשיחת הקבוץ (21.8) חייבו קבלת חברת נער לשנת תשכ"ז.

27.9

*** תמה המולת הבחירות (להסתדרות). בתחושת נצחון וברגשות מעורבים נקבל תוצאותיהן הכלליות... נציין התגייסותם של חברינו, הישגיהם של פעילינו, כוונות הקבוץ כולו.

30.9

*** כתשורה לחג (בצירוף כמה תקציבים) הוחלט בשיחת הקבוץ על רכישת מאווררים. לכל חברי הקבוץ.

15.10 ס ו כ ו ת.

*** מתוך הסיכומים - מספר נקודות :-

1. בשלחין הונהגה שיטת הגרירה של צנורות ההשקיה.
2. באמן הועברו המכונות לבנין הגדול והמרווח והופעל כל הציוד החדש.
3. כביש אספאלט הופעל לקבוצנו והוא נותן לנו גם נוחיות כנסיעה וגם קמוץ בקלקולי מכונות.

5.11

*** תוצאות הבחירות (לכנסת) באשדוד טעם מריר במיוחד עבור קבוצנו. קבלנו רק 60% מהקולות אותם קבלנו בבחירות להסתדרות. היוכל מי לטעון, כי לא תשקענו מספיק כחות? מכאן, שאין קשר ישיר בין מידת המאמצים והתוצאות. אך, כמובן, שאין עובדה זו יכולה לקבוע מידת המאמצים לעתיד...

19.11

*** צאן - פקדו אותנו השבוע גנבים, שהצליתו להוציא כבשים מהדיר...

26.11

*** בפעולה כל-ארצית הצליחה המשטרה לעלות על עקבות כנופיית גונבי כבשים. העקבות הובילו לעכו, באר שבע, פרדס חנה וכפרי המשולש... עכשו הוחזרו 36 בשים משלנו... במצב ירוד ביותר.

*** החלום הפך למציאות :- חדר המלאכה (במוסד) עומד על תילו.

3.12

*** שלחן נגמר סוף-סוף לישור השטחים והשדות כבר נחרשים... מסיימים הנחת קוי המים... היתה זו אחת העבודות הגדולות ביותר שבוצעה אצלנו... (צבי ב.)

בקורת תיאטרונית

ילדי "שקמה" נסעו לכפר מנחם לחזות בתיאטרון בובות. ההורים מצפים לשובה של המשאית. טרם הציב רגלו על הקרקע מתפרץ יעקב ארנן (בן 7½) "זה היה יופי של הצגה. זה לא היה שם סתם אנשים זה היה ממש בובות!"

10.12

*** משפט "הפורח" :- השבוע דחה בית משפט את ערעורם של אנשי "הפורח" על זכות בעלותנו על החלקה. תוך 30 יום נדע אם הפרשה הסתיימה סופית.

*** עם יציאתם של אחרוני בני "דגן" - נשאר שוב המשק במצוקת כח אדם...

24.12

*** משק המוסד :- לפני כ-8 חדשים, נתבקשנו על ידי מח' הצאן של משרד החקלאות לגדל מספר גדיות ליצוא. ב-14 לחודש הוטס המשלוח הראשון לנפאל. (השתתפו בזה גם נגבה וגבעת ברנר).

31.12

*** חנכה :- ... כל ערב עם שקיעת החמה אצה-רצה קבוצת ילדים אחרת לעזרה בחדר האוכל לזכות בהדלקת "הנרות הללו", אשר נעשתה תוך הופעה משולבת של קריאה, ריקוד או שירה - ובסיום צהלו ועטו על הסביכון המוריד להם מלוא הטנא ממתקים וכל טוב...

1966

3.1 (מתוך "במפעל")

*** בגלל מצב העבודה באולם הייצור, מציעה ההנהלה, שכל עובדי המפעל, מכל המחלקות, יעבדו 4 שעות בשבוע בייצור :- שעתים על חשבון העבודה ושעתים - גיוס...

7.1

*** "מועדון ברום" : מזכירות ו. המשק המליצה לקבוץ להצטרף ל"מועדון" זה - הבא לפתור באופן יסודי את הבעיה הכספית השוטפת של המשק המצורף אליו. וזאת ע"י הצמדת הפעילות הכספית של המשק לבנק אחד או שנים, הקטנת פער המימון... והורדת גבה הרבית... וכל זה תוך כדי ביקורת, מעקב ויעוץ... (צבי ב.)

(21.1 שיחת הקבוץ קבלה הצעה זו.)

9.1

*** פתיחה "הגליגית" של "טבריה בבית" - מחזור ראשון...

27.1

*** (מחוך "במפעלי") פרט קפלן לבית היציקה ... לצוות שעסק בשכלולים בתנורי החשמל, והם: - ראובן, דן, דוד פ. ויהודה א. כה לחי. צלם "עתים" הספיק כבר לצלם מכל הצדדים... ראובן מסדר תור ראיונות בשביל העתונות...

5.2

*** המשך הסיפור על העזים של חצור: - הגיעו במצב מצויין לנו דלהי... לא היתה כל אפשרות לשלוח אותן בדרך האויר לנפאל... (וסיכום דרכם הארוכה): - 12 ימים מלוד עד הכפר הנפאלי בתנאים קשים ביותר, בקור עז וללא הזנה מתאימה... ובכו - כל הכבוד לעזים המפונקות שלנו, שעברו תלאות אלה בהריון מתקדם - ורק 10% נפלו בדרך...

11.2

*** בניה ברוב גדול הוחלט בשיחת הקבוץ לבנות 16 יחידות דיור (המותאמות לחוזרי צבא).

... בהצבעה לא בלטו ניגודי אינטרסים. היא לא היתה לפי גיל, שכונה או מקום עבודה. זאת היתה הצבעה אפלטונית ממש... (גושו).

*** (תגובה להחלטה הנ"ל)... הקבוץ, אחרי לבטים רבים, קבל את שיטת הוותק ובוהג לפי שיטה זו... לא התקבלה כל החלטה המתירה למוסד כלשהו או ועדה להתעלם ממנה. שיחת קבוץ יכולה לחלית... בניגוד לשיטה המנחה. יכול לקרות, שאם שיחות קבוץ אחדות ינהגו כך - ערך החלטתן יטבול מפיחות... הכרירה היתה עגומה, כי רצינו להצביע בשמחה למען שיכון הנעורים והיה טוב לו יכולנו לעשות כך בלב שלם... (אלישע).

25.2

*** אריה גילת (בשליחות "אמן) כותב: "פה בלוס אנג'לס נפגשתי עם הרבה אנשים בחמדים ועשינו עסקים לא רעים. יש לי כבר יובש בגרון מלהסביר קבוץ וחיי קבוץ. יותר מאשר אני מייצא מוצרים של אמן - אני מייצא קבוץ..."

*** במוצ"ש התקיימה שיחה פוליטית על המלחמה בוויטנאם. התקבלו ההצעות של הוועדה הפוליטית, ונוסף לכך ההצעה שהועלתה בשיחה: - ניתוק קשרינו עם הספריה האמריקנית. (הערה: - הספריה הניידת של שירות ההסברה של ארה"ב)...

קטעים מתוך הפרוטוקולים של השיחה הנ"ל

הלל: במשך 5 שנות המלחמה בוויטנאם לא עשינו שום דבר... בארה"ב יש ליברליים שטרפו צווי גיוס... אני מבין, שכדאי לארגן הפגנה לפני הצירות של ארה"ב ולשרוף את הדגל האמריקאי... להחרים את הספריה האמריקאית - זאת שטות. עמנואל פ... מבחינה היסטורית יש חשיבות להתרמת הספריה האמריקאית... האמריקאים רוצחים בדם קר. אנו צריכים להתיחס לאמריקאים כמו לפושעי המלחמה הנאציים... אנו צריכים לפעול בעצמנו ולא לחכות ליוזמה מלמעלה.

א. בן שלום אני לא מקבל את הגישה הזאת... הייתי רוצה לראות אתכם נלחמים את מלחמת הפועלים פה בארץ - יותר קל לדבר על ויטנאם ולא להשתתף במאבק המקומי.

בנימין ש. : למה אתם מתעלמים מדמם של העיראקים, הקורדים והאינדונזים ?

אלי : לא מקבל את דברי א.ב.ש. לנו יש השקפת עולם כוללת ... פעולה פרטיזנית יכול לעשות אורי אבנרי, וכו' ; אנו רשאים לפעול רק באישור המפלגה.

לובקה : יש לברך על הדיון. דיון מדיני צריך לגבש דעות. איני מסכים להנחת עמנואל פ. - : ג'ונסון לא משול להיטלר ומדינת ישראל לא מתקימת בחסדי האמריקאים. יש לבסס הנחות ולא (רק) להצהיר... לא היה מזעזע אילו הקבוץ היה מפגין לפני הצירות האמריקאית.

נמרוד : הדיון הזה הוא סממפטום של חוסר מעש של המפלגה וסניפיה ... מה זה תרבות של הספריה האמריקאית ? יש לשרוף את כל התרבות המפיצה את ההסברה האמריקאית... אין לחכות למרכז מפ"ם לפעולה ...

יוסי ב. : ברור לי שמדינת ישראל לא יכולה להפסיק את המלחמה בויטנאם... אך... מדינת ישראל מצטיירת כמדינה אימפריאליסטית ואני מתמלא בוושה כאזרח המדינה... אני לא מכין למה מזדעזעים, כשמשווים את האמריקאים לנאצים - הם רוצחים כמו הגרמנים.

חיים מ. : יש להצטרף לתנועת המחאה... אני שואל - : למה מוביל ויכוח בנוסח כזה : לאיחודו של הקבוץ או לערעור של יסודותיו... יש להרגיל את החברים הצעירים להתוכח בנימוקים. אנו צריכים להיות רגישים למלים שנאמרו על ידי חברים. אין להשוות השמדת היהודים עם מלחמת ויטנאם ...

בבי : אין לפעול בנפרד מהתנועה ויה באישור המפלגה נצא לכל פעולה ... פעולה יכולה להכשיל ולהכשל. אני בעד החרמת הספריה האמריקאית - אך מטעמים אחרים.

ו ב ס י כ ו ם השיחה - :

1. אושר המינשר שהוצע על ידי הו. הפוליטית.
2. אושר ניתוק הקשרים עם הספריה האמריקאית.
3. לא אושרה הפגנה לפני צירות ארה"ב וגיוס לויטנאם.

*** בתום השיחה על וייטנאם נאמר לעצמנו גלויות - אמנם יש לברך על קיום הבירור אך עלינו לציין את חלקו וגם להביע המשאלות למען המשך נאות של הבירורים - בירורים פוליטיים, בו משתתפים מתעמקים יותר בנושא ולא מסתפקים בהשמעת דעות שטחיות בסגנון של כרוזים.

25.3

חצור, חצור-אשדוד - :

אתמול התקבל אצלנו מכתב והכתובת עליו - : לכ' הרב זרחיה, הרבנות המקומית, שכון חסכון, חצור ב', ליד ראש פינה . על המעטפה היה רשום בגלובוס אדום - :

כתובת בלתי מספקת - נסה חצור-אשדוד

17.4 (המשך ענין וייטנאם) מתוך פרוטוקלי השיחה)

מורצ'ו לאור החלטת השיחה - בותקו הקשרים עם הספריה האמריקאית. אני הודעתי על הצעד הזה למפלגה (הערה : אך טרם נשלח המכתב לצירות ארה"ב). ראובן ארזי, מזכיר מפ"ם הודיע, שהצעד שנקטנו חמור מדי ולא מאשרים אותו... אין לסגור את הקבוץ בפני שום מדינה וארגון של ממשלה.. המפלגה יוזמת פעולה בענין וייטנאם... בועדה הפוליטית סוכם לקבל את הכרעת מוסדות מפ"ם.

שמואל ב.: הענין לא עמד בוועדה המדינית של מפ"ם... הקבוץ רשאי להזמין עוד ויכוח פוליטי בענין זה בהשתתפות חבר מרכז מפ"ם.

יעקב נ.: מציע שנקפא את המכתב (לצירוח).

אריה ג.: צריך לשלוח את המכתב לצירוח ולהודיע על כך למרכז מפ"ם. אם המרכז מתנגד יבוא איש המרכז לחצור.

מורצ'ו: אי אפשר לנהוג בצורה הזאת - לאחר האיסור של המרכז. המזכיר איננו רשאי לפעול נגד מוסדות המפלגה.

דב פ.: צריכים לקבל את הנימוקים של ארזי - הצעד עלול להזיק לנו... יש הבדל בין מחאה לסגירת דלת...

ישראל: ... אין לנו ענין מיוחד בניתוק הקשרים עם הספריה האמריקאית - עבורם זה (ניתוק הקשרים) כמו עקיצה - ולנו זה יגרום נזק.

ג'ורא בר: 'בעיני' - מוזרה עמדת מפ"ם. לא מבין למה לא כעשוח משהו מעש' הספריה היא בשירות ממשלתי - ויש לשלוח את המכתב.

יחזקאל: ... אין אפשרות לא לקבל את הוראות המפלגה ...

ס ו כ ם לערער על פנייתה של המפלגה - ביחס לחחלטתנו לנתק את הקשרים עם הספריה האמריקאית. הובעה משאלה להזמין חבר מרכז מפ"ם ולחדש את הווכוח בנושא.

15.4

*** עם גמר בנין הקומונה מתקיימים דיונים בין עובדות הקומונה על הריהוט. מסתבר, שעם גידול הקבוץ וצרכיו - צר יהיה המקום מהכיל את כל הדרוש ...

22.4

*** דילול המניין תחיל בשבוע הבא. אנתנו נוציא את כל הקבוץ למשך שעה וחצי. אבא, התכוונו לכך.

וההמשך :-

26.4

*** גיוס - מספר החברים שיצא לגיוס החמניות היה כה רב, התלהבותם בעבודה - כה גדולה, וההספק - כה עצום, עד שהשטח כולו דולל בגיוס אחד במקום שניים.

6.5

*** ... לנוף הקבוץ נוספו טוב מספר בתים חדשים (הערה :- 4 בניני קוטג'ים) ... אין מה להצטנע וראוי, שנבטא את גאונתנו. בתים אלה, נחלת זו - לא במחנה באה לנו...

*** האחד במאי ... מה שקרה באשדוד - סימן אזעקה הוא לנו. שריפת הדגל האדום פיצוץ חלונות בית ההסתרות ופזור התהלוכה מזכירים לנו מאורעות מלפני 30 - 40 שנה... הכאב צורב יותר ביודענו, שההרס נעשה בידי פועלים, שביאושם ובבורותם קמים נגד מעמדם ועתידם הט... (וכל הנ"ל) - תוצאה של חסלנות מצד המפלגה השלטת בהסתקרות. (אלישע).

8.5 (מתוך "מה נשמע בבית")

*** גם השנה הפגינו הקבוץ והמגזר בצווחא עם קבוצים אחרים - והפעם באשקלון. קבלו את פנינו רהובות דוממיות כמעט ללא אדם... יש אכזבה בקבלת הפנים הזאת. אנו רצינו והתכוונו להצטרף להפגנה של תושבי המקום ולא "להציג" להם הופגנה. וכמובן, שהשקט והאדישות יש בה משום סטירת לחי זהרגשה של התפרצות לדלוז פחזורה. לא הייתי מייחד את הדיבור על חג זה, שכאילו אבד עלינו הכלה, אילו חשרוז העבים

הנראית באופק, אילולא הסימנים המדאיגים האומרים דרשני :- פיטורים המוניים, חוסר עבודה והזדמנות נאותה לגח"ל לפורר את ההסדרות... סימנים ראשונים - ההפגנה באשדוד. (אליהו)

20.5

*** אחדונות בנות"דיביר" השתחררו ונכנסו למעגל העבודה.

10.6

*** הוחלט להצטרף למכון התערוכת האזורי ("מתמורי")

*** הוחלט לא לבנות צריף לצרכי קליטה ועד לרווחה כמגורים - לקלוט לפי האפשרויות.

תור וותק

אוהד (בן 4) אינו מתפעל מהעובדה שהוריו קבלו מזרון גומאוויר. הוא מעיר :-
"אז מה ? לנדב יש מזמן מזרון כזה, ולכל ילדי "שקמה".

1.7

*** במוסד ... למרות שינויים בפרסונל - הלימודים התנהלו כסדרם לרוב ... טרם הגענו לאיזון הדרוש בין המרכז - הלימודים - ל בין פעילות הנעורים המבורכת של ענפיה השונים... העבודה בקן האימוץ באשדוד ממשיכה ...
הורגלנו במשך שנים לבכות את עובדת היותנו מוסד מקומי קטן. ואולי, לכן, לא התרשמנו במיוחד מאחת התופעות החיוביות הנובעות ממצאות זו - היינו, האפשרות של טיפוח יחסי קרבה וידידות בין הקבוצות השונות בנות גיל שונה. השנה אפיון את מוסדנו שתוף פעולה בין-קבוצתי... (רוחמה)

8.7

*** עם סיום קב' "עומר" ... נראה לנו, שיותר עוסקים בקבוץ בטיפוח הבנים מאשר בחישולם. יחסם של בני הקבוץ לבני העיר הוא מלמעלה למטה. הקבוצניקים, גומרי הצבא, חוזרים הביתה משום שנות להם; ואילו לא היה נוח - לא היו חוזרים. ב"עומר" עמדה בעיה זו לא פעם בשיחח הקבוצה. נראה לנו, שיש לשקול שנית כיצד להעמיד אותם בפני ההכרעה הממשית והמחיבת של החזרה לקבוץ... (קב. "עומר")

26.8

*** מכונת היציקה החדשה הגיעה לנמל אשדוד. ייעשה הכל להפעילה עוד בשנת תשכ"ו.

לקט החלטות הקבוץ בעניני שיתוף

(מתוך החוברת "החלטות ונוהגים בבעיות חברה"
שהושא על ידי ו. חברים ערה"ש תשכ"ז)

1. שיתוף

הקבוץ מספק את כל צרכיו של החבר במסגרת יכולת הקבוץ... אין לחבר כסף פרט לתקציבו האישי או יתר ההקצבות שמקבל מהקבוץ. שילומים, ירושות, או כל כסף אחר - נמסרים לגזברות הקיבוץ.

2. מתנות

מקבלים או נותנים רק פריטים קטנים - הנובעים מיחסי אנוש מקובלים. לא מקבלים: - רהיטים או פריטים גדולים אחרים - אך אם מקבלים - מביאים זאת לוועדה המתאימה.

*** תקליט נחשב לפריט שאפשר לקבלו כמתנה.

3. מתנות חתונה

הקבוץ נותן לזוג המתחתן 100 ₪ לביילוי. הכסף שהזוג מקבל ממתנות נמסר לגזברות.

מתנות אחרות עוברות את בקרת ו. החברים...

4. יוזמה פרטית

חבר הזקוק לחברים ממפעל עזר לשם עשיית פריט לעצמו - צריך אישור ו. השיתוף.

5. "מוסר קניות"

קונים בחוץ רק לפי התקציב המוקצב לאותה מטרה.

6. מצלמות

יוצרים רשות צלום... כל המצלמות ישתייכו לרשות זו. הרשות תחלק מצלמות לאזורי מגורים ותקצה מצלמות למטרות שונות: - תיעוד, ילדים, חוגים וכו'...